

Delavke in delavci tržiškega BPT bodo za zaščito svojega dostojanstva stavkali

Izvršna odbora STUPIS-a in KNSS v podjetju BPT Tržič sta za 12. junij napovedala stavko. Vzrok so neznosni pritiski predsednice uprave Doris Tudor na delavce, zaradi katerih so podjetje zapustili skoraj vsi ključni kadri, delavci pa žalitev nočejo več prenašati. Ob sindikata sta se z njo večkrat poskušala dogovoriti o sodelovanju, z nevzdržnimi razmerami sta seznani tudi pristojne državne organe, inšpekcijo, a se še ni nič spremenilo. S stavko bosta oba sindikata poskusila zaščititi ogroženo dostojanstvo delavcev in doseči spoštovanje kolektivne pogodbe dejavnosti.

Stavkovne zahteve so:

- odstop predsednice uprave Doris Tudor,
- izplačilo regresa za dopust za leti 1998 in 1999 in
- izplačilo plač skladno s kolektivno pogodbo.

Stavka bo trajala do izpolnitve zahtev.

Republiški odbor Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije je ob dnevu gradbincev prejšnji petek organiziral proslavo. Na njej so podelili plakete in pisna priznanja sindikata. Udeležencem sta spregovorila Mijo Popović in Dušan Semolič

Poročilo na strani 12

Pogajanja o plačni politiki spet neuspešna

Pogajanja o spremembah plačne politike tudi to sredo ni so prinesla napredka. Po besedah Dušana Semoliča se delodajalci niso bili pripravljali dogovoriti prav o ničemer. Niso upoštevali niti sindikalnega mnenja, da so sedanje makroekonomske razmere ugodne za

odpravo problemov, ki jih najbolj občutijo delavci. Gre za odstranitev razkoraka med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami za prve tri tarifne razrede ter usklajevanje plač z rastjo inflacije po formuli ena proti ena. Predstavniki delodajalcev so na te predloge sindikatov glu-

hi, nočejo slišati argumentov, poudarja Semolič.

Delodajalci se s sindikati strinjajo le glede tega, da kolektivnih pogodb ne kaže odpovedovati. Poleg tega se strinjajo s pogajanjem o spremembah kolektivnih pogodb dejavnosti, vendar ne pristajajo na nobene roke, še manj pa na vsebino sprememb. S tem pa se sindikati ne morejo zadovoljiti, saj so bili izigrani že pri sklepanju dogovora o plačni politiki. Delodajalci se že več kot leto dni izogibajo uresničitvi sprejetih načelnih obveznosti.

Delodajalci so sindikatom ponudili še sodelovanje v delovni skupini, ki naj bi pripravila predlog nove plačne politike. Ker tega predloga z sindikati še ne poznajo – delodajalci so še v ponedeljek napovedovali, da jim ga bodo izročili to sredo – so sodelovanje v delovni skupini zavrnili.

Ker delodajalci niso pripravljeni zagotoviti, da bo s pogajanjem do sporazumno določenega roka kaj doseženo, bo prihodnjo sredo, 14. junija, napovedani pred Palačo gospodarstva, sedežem delodajalskih organizacij, velik sindikalni shod.

Sožalja ob tragični nesreči

Ob tragični delovni nesreči v podjetju Acroni na Jesenicah, v kateri so izgubili življenje štirje delavci, je bila ta torek na Jesenicah žalna seja. Na njej so poleg delavcev Jeklarne sodelovali tudi predstavniki SKEI in KNSS iz koncerna Slovenskih železarn.

Predsednik SKEI v Acroniju Janezu Vilmanu so poslali sožalne brzojavke Dušan Semolič, Albert Vodovnik, Milena Sitar, Jože Kožar in drugi. Dušan Semolič je izrekel sožalje tudi družinama Iva Veljića in Alije Ibrahimovića, ki sta bila člana SKEI. Janez Vilman je povedal, bo SKEI pomagal prizadetima družinama skladno s svojimi listinami.

Janezu Kobentarju, poklicnemu gasilcu, ki se je v nesreči poškodoval, sta Bogdan Godnič in Miloš Mikolič zaželela hitro okrevanje.

Delavci Mostovne so prejšnji teden zaradi brezizhodnega položaja podejetja za dva dni spontano ustavili delo. Podjetje je zaradi investicij in slabega vodenja v preteklosti zelo zadolženo. Prejšnji direktor je videl v rešitev v prodaji prevelike poslovne stavbe, novi menda brezuspešno išče koga, ki bi Mostovno dokapitaliziral.

Več na strani 6

Regres za letni dopust višji

Ta ponedeljek so predstavniki socialnih partnerjev podpisali aneks dogovora o plačni politiki in aneks splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo. Regres za letni dopust, ki je dosedaj znašal 102.000 tolarjev, je po novem 107.712 tolarjev.

Ob podpisu aneksov so povedali:

Tone Rop, v. d. ministra za delo: "Zadovoljen sem, ker smo po pogajanjih dosegli delni dogovor o spremembah plačne politike. Ker so stališča socialnih partnerjev precej nasprotujoča, so pogajanja zelo naporna. Današnji podpis pomeni enako višino regresa za vse zaposlene. Podpis je prvi korak k sporazumu o novi plačni politiki, ki je v interesu vseh socialnih partnerjev. Pričakujem, da bomo kmalu prišli do nove plačne politike. Sem optimist in upam, da bomo uspeli rešiti večino odprtih vprašanj."

Upam, da bomo kmalu začeli tudi dialog o novem socialnem sporazumu. Volitve se bližajo in za novo vlado lahko pripravimo že osnove za pogajanja."

Dušan Semolič: "Socialno partnerstvo ne daje podlage za pretirano zadovoljstvo. Uspehov čez noč ni več, na pogajanjih opravljamo filigransko delo. Če s tem naredimo za ljudi kaj dobrega, smo lahko zadovoljni. Čeprav je pet tisoč tolarjev malo, se bo marsikomu v denarnici to poznalo."

Naj spomnim, da smo partnerji na pogajanjih že prej dosegli spremembo glede plačevanja dohodnine, tako bodo mnogi delavci z nizkimi plačami že v avgustu prejeli vrnjena lanska vplačila. To je zasluga sindikatov, ne vlade, kot bodo nekateri pomislili.

Za nadaljevanje pogajanj sta še dve odprti vprašanji. Prvo, eskalacijo ena za ena zaradi rasti življenjskih stroškov, bo moralo počakati novo vlado. Drugo, odpravo razkoraka med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami, pa bomo morali doseči na pogajanjih. To vprašanje se je v zadnjem času zelo zaostrišlo."

Dušan Rebolj: "Za nov sistem plač, kot ga načrtujejo delodajalci, bomo potrebovali precej časa."

Drago Lombar: "S podpisom aneksa smo tudi mi, ki smo imeli največje zahteve, dokazali, da smo sposobni sprejemanja kompromisov."

Boris Mazalin: "Če se še kaj ne bo spremenilo, bomo pri eskalaciji izgubili vse, kar smo pridobili pri regresu."

Rastko Plohl: "Da bo delitev pravičnejša, bomo morali rešiti še veliko vprašanj!"

Samo Hribar Milič: "Socialno partnerstvo je zelo dinamično. Zahtevam predstavnikov delavcev smo ustregli, čeprav bo za četrtino gospodarstva to problem. Prepričan sem, da bomo v nadaljevanju pogajanj prišli do novih razumnih kompromisov. Ti morajo omogočiti gospodarsko rast in zadovoljstvo zaposlenih."

Miha Grah: "Konfliktni položaj je posledica akcij sindikatov. Ne razumem, zakaj bi morali iti na nož. Konflikt med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami je nastal leta 1995, ko smo se dogovorili, da bo minimalna plača 58 odstotkov povprečne plače."

Vitko Roš: "Združenje delodajalcev je pripravilo model nove plačne politike. Jutri ga bomo delodajalci prediskutirali med seboj, v sredo pa ga bomo ponudili partnerjem na pogajanjih."

Sindikatom predlagamo socialni mir, saj se pod prisilo ni mogoče pogajati. Protestni shod pogajanj ne bo pospešil."

Dare Stojan: "Zainteresirani smo za dialog, saj je plačni sistem treba spremeniti."

F. K.

Precej pred začetkom gradnje trgovskega centra v Ljubljani se je predstavnica francoskega trgovskega giganta E. Leclerc pozanimala o veljavnih odnosih med delodajalci in delojemalci v Sloveniji. Sekretar sindikata delavcev trgovine Sandi Bartol jo je seznanil tudi z najpogostejšimi napakami trgovcev pri upoštevanju delovnopravne zakonodaje in kolektivnih pogodb. Seveda z namenom, da jih pri Leclercu ne bi ponavljali. Toda zgodilo se je ravno to: v veletrovin v francoski lasti v Ljubljani so domnevno izkoristili prav vse slabosti naše zakonodaje in nadzora nad njenim izvajanjem ter domnevno kršili delovnopravno zakonodajo, kolektivno pogodbo dejavnosti trgovine in pravilnik o obratovalnem času prodajaln. Tako je Sandi Bartol, sekretar SDTS, povedal na tiskovni konferenci Sindikata delavcev trgovine Slovenije ta ponedeljek.

Predsednik tega sindikata **Franci Lavrač**, sekretar **Sandi Bartol** in sekretar območnega odbora sindikata za trgovino Ljubljane z okolico **Stane Drobnič** so podrobno pojasnili, iz kakšnega materiala so stkane domneve o kršenju slovenskih predpisov v družbi Rudniš d. o. o., ki sodi v skupino E. Leclerc. Ta je v Ljubljani ta teden slovesno odprla svoj prvi hipermarket v Sloveniji.

Podatke so dali zaposleni v tem hipermarketu, ki so prišli na sindikat po nasvet, ali naj se pritožijo, ker so bili pri tem delodajalcu izigrani. Ker je možno, da so lastniki te trgovine v tem tednu poskusili izboljšati ne ravno lep vtis v javnosti po povedanem na tiskovni konferenci, so morda

Z dežja pod kap?

V Leclercovem hipermarketu v Ljubljani naj bi kršili delovnopravno zakonodajo, kolektivne pogodbe in pravilnik o obratovalnem času prodajaln

nekatere nepravilnosti že odpravili. Kljub temu lahko zapišemo, da se je tuji vlagatelj hitro vživel v slovensko poslovno stvarnost in prakso slovenskih delodajalcev.

Slovenija je postala v zadnjih letih prostor za pravo nekritično tekmovanje trgovcev, je menil Sandi Bartol. Trgovskih zmogljivosti je že zdaj za kakih 20 do 30 odstotkov preveč. Neizogibno zmanjševanje njihovega števila bo prizadelo predvsem manjše trgovce in seveda zaposlene, navsezadnje pa tudi potrošnike.

ki niso spoštovale delovnopravne zakonodaje in kolektivnih pogodb in so bile zato delovne razmere in plače v njih zelo slabe. Zato so ti ljudje pograbili priložnost, ki jo je ponujal Leclerc, v upanju, da jim bo pri novem delodajalcem bolje.

Pritožbe, ki jih je zbrala nedavno odprta pisarna sindikata delavcev trgovine v ljubljanskem BTC, kažejo, da so se ti delavci ušeli in da so morda prišli z dežja pod kap.

Delavci so se pritoževali, da so jim v Leclercovem hipermarketu obljubljali bruto pla-

V sindikatu trgovine sumijo, da pretežni del delavcev, ki delajo v Leclercovem hipermarketu, nima pogodb o delu. O tem so obvestili tudi inšpekcijo dela.

"Petindvajsetega maja smo z območnega odbora sindikata trgovine ljubljanski mestni inšpekciji poslali tri prijave," je dodal Stane Drobnič, "vendar do 29. maja nismo dobili odgovora. Zato je inšpekcijo na ta problem opozoril še republiški odbor sindikata delavcev trgovine. Drugega junija je prejel odgovor inšpekcije, da hipermarket občine Ljubljana še ni zaprosil za soglasje o obratovalnem času, ki naj bi bil od ponedeljka do sobote od 8. do 21. ure, medtem ko naj bi bil ob nedeljah in praznikih zaprt. Menda pa hipermarket tudi še nima uporabnega dovoljenja (v ponedeljek, 5. junija) ..."

V sindikatu delavcev trgovine poudarjajo, da nimajo nič proti tujim vlagateljem kapitala, nasprotno, celo dobrodošli so. Vendar morajo izpolniti vsaj dva pogoja: povečati zaposlenost in spoštovati slovensko zakonodajo ter kolektivne pogodbe.

V pripravljalnem obdobju pred odprtjem hipermarketa so bili vsi delavci načeloma na poskusnem delu. Zaradi stalnega vsaj 12-urnega, včasih pa še daljšega delovnika, marsikateri ni bil sposoben izpolniti zahtevnih preizkusnih norm in ti delavci verjetno ne bodo več zaposleni v Leclercovi trgovini. V sindikatu so nekaterim med njimi že napisali pritožbe, v katerem skušajo pojasniti, da preizkusnih norm ni mogoče zadovoljivo opraviti v 12-urnem delovniku, saj so postavljene za 7-urni delovnik.

Samo najodgovornejši delavci v hipermarketu imajo sklenjene pogodbe o delovnem razmerju, trdi Stane Drobnič.

Prvo skupino delavcev so pritegnili k delu v začetku aprila in drugo v začetku maja letos. Leclerc je k pripravljalnim delom pritegnil okoli 200 ljudi, vseh zaposlenim pa naj bi bilo okoli 350 do 400. Prva skupina je torej kar dva meseca delala brez ustreznih dokumentov o zaposlitvi. Delavci tudi ne vedo, ali se jim bo ta čas, prebit na delu v hipermarketu, štel v poizkusno šestmesečno delovno dobo.

Na koncu še beseda, dve o tem, zakaj pišemo o domnevnih in ne dejanskih kršitvah zakonodaje in predpisov v Leclercovem hipermarketu v Ljubljani. Sindikat ima za zdaj podatke samo ene strani, delavcev, saj mu z vodstvom hipermarketa še ni uspelo navezati stika. Delavci, ki so se pritoževali, pa seveda želijo ostati anonimni, čeprav se hkrati pridno vključujejo v sindikat in želijo ustanoviti sindikalno organizacijo tudi v hipermarketu. Ko bo v trgovini osnovana sindikalna celica, bo sindikat lahko povsem nedvoumno ugotavljal dejansko stanje.

Franci Lavrač: Delodajalec ne sme zaposlitvi delavca, preden mu ne izroči pogodbe o zaposlitvi, v kateri mora biti naveden čas zaposlitve, plačilni razred, višina plače, način njenega izračunavanja, delovni čas itd.

Sandi Bartol: Leclerc je izkoristil neurejene razmere, ki vladajo na slovenskem trgu.

Stane Drobnič: V pripravi na odprtje trgovine so zaposleni delali redno po 12 ur in zato nekateri niso mogli izpolniti zahtevnih norm, predpisanih za poskusno delo in za sedemurni delovnik.

Tekmovalnost med trgovci je prinesla še eno slabost: število zaposlitev v trgovini ni sledilo tempu povečevanja zmogljivosti in podaljševanju obratovalnega časa. V zadnjih dveh letih se je število zaposlenih v trgovini zmanjšalo za pet odstotkov, iz česar je mogoče ugibati, ali se je morda v trgovini, glede na povečevanje zmogljivosti in raztegovanja delovnega časa, razbohotila rast sive ekonomije in zaposlovanja na črno. Po Bartolovih podatkih naj bi v kar 30 odstotkih trgovin ljudje delali brez pogodb o zaposlitvi, v prav toliko trgovinah pa so delavcem ponudili v podpis že zdavnaj neveljavne obrazce pogodb o zaposlitvi iz leta 1985 ...

V Leclercovem hipermarketu na Rudniku v Ljubljani tudi niso ustvarili novih delovnih mest, kajti v njem zaposleni delavci so dali odpoved druge, večinoma v trgovskih hišah,

čo izplačano kot neto znesek, pa se to ni zgodilo, in tudi, da nimajo pogodb o zaposlitvi.

Dvanajsti člen republiškega zakona o delovnih razmerjih pravi, da je delodajalec dolžan delavcu pred nastopom dela dati pogodbo o zaposlitvi, v kateri morajo biti navedeni čas zaposlitve (za določen ali nedoločen čas), plačilni razred, višina plače, ob tem pa tudi, kako se bo plača izračunavala, kakšni so pogoji dela, kakšen je delovni čas itd.

"Zato," je dejal Sandi Bartol, "čutimo v republiškem odboru Sindikata delavcev trgovine Slovenije moralno dolžnost, da pred odprtjem Leclercovega hipermarketa opozorimo, da v Sloveniji velja delovnopravna zakonodaja, da imamo kolektivne pogodbe in pravilnika o obratovalnem času trgovin, da je Slovenija, kar se tega tiče, pravno urejena država, v kateri se je treba držati reda."

Pogovor s predsednikom Sindikata tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije v Podravju Alojzom Kladnikom

Sindikat bo od države zahteval izpolnitev obljub

Na vprašanje, kako lahko opiše stečaje in odpuščanja delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Podravju, je Kladnik odgovoril takole: "Do prvega stečaja je prišlo že leta 1989, ko je moral v stečaj Lilet, ki je dajal delo in kruh okoli 600 delavcem. To je bil zelo težek stečaj, saj se je z njim križev pot Liletovih delavcev šele začel. Novi lastnik je podjetje pripeljal tako daleč, da so bili delavci v borbi za ohranitev svojih pravic prisiljeni zasesti tovarno, saj so se bali, da bi drugače lastnik odpeljal in odprodal zaloge gotovih izdelkov, surovine in stroje, sami pa bi se lahko za svoje pravice obrisali pod nosom. Stečaj Lileta je bil velika šola tudi za Svobodne sindikate v Podravju, ki so prvič izkusili, kako trdo se moramo sindikalisti boriti za delavske pravice v pogojih tržne ekonomije, kjer lastniki podjetij mislijo v glavnem samo na svoj dobiček.

Leta 1991 sta morala v stečaj Toko Domžale - enota Maribor in ponovno bivši Lilet oziroma Trend Form. V obeh podjetjih je delo izgubilo več kot 240 delavcev."

Leta 1994 je stekel stečajni postopek za podjetje Caprice v Lenartu, kjer je bilo zaposlenih okoli 400 delavk in delavcev. To je bil izredno težek stečaj, saj delavke in delavci pred uvedbo stečajnega postopka več mesecev niso dobili plač. Istega leta se je začela tudi prisilna poravnava v podjetju MTT Tovarna tkanin Melje. V postopku prisilne poravnave se je bilo 1300 delavcev prisiljenih, prostovoljno odreči terjatvam, sicer bi ta tovarna morala že takrat v stečaj.

V letu 1995 je tekstilna in usnjarskopredelovalna industrija v Podravju izgubila okoli 800 delovnih mest. Stečajni postopek je stekel za podjetje Merinka Melinda, za Tekstilno tovarno Tabor pa je bil uveden postopek prisilne poravnave.

Naslednje leto je bilo usodno za Tekstilno tovarno Tabor, saj postopek prisilne poravnave ni bil uspešen, delo je izgubilo še 1100 tekstilnih delavk in delavcev.

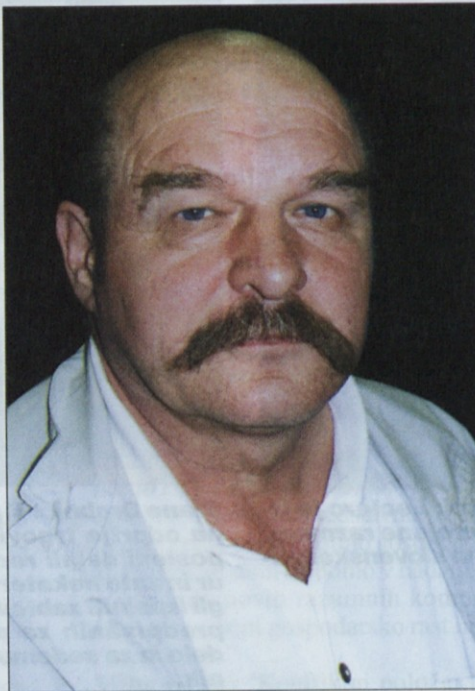
Najhujšo krizo je tekstilna in usnjarskopredelovalna industrija v Podravju doživela leta 1998. Tega leta je moralo v stečaj 21 srednje velikih in velikih podjetij. Okoli 40 odstotkov propadlih podjetij pa je bilo iz tekstilne industrije.

Leta 1998 sta šla v stečaj Pik Senior in Pik Junior. Delo je izgubilo okoli 550 delavk in delavcev. Najbolj pa so bili razočarani delavci Pik Seniorja, saj so se bili ob stečaju podjetja prisiljeni obrisati pod nosom za vse svoje terjatve. Stečajna masa je bila namreč tako majhna, da poplačila terjatev sploh ni bilo.

Leta 1999 so morala v stečaj ali prisilno poravnavo Merinka Matair, MTT Tovarna tkanin Melje, MTT Predilnica, O-Moda 33 v Ormožu, Peko v Benediktinu in številna manjša podjetja. Zaradi stečajev in prisilnih poravnav je tega leta izgubilo delo več kot 1700 tekstilnih delavk in delavcev. Tudi letos se razmere na področju tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Podravju niso izboljšale. Poleg podjetja MTT-Tkanine, ki je bilo hčerinsko podjetje MTT Tovarne tkanin Melje, je šlo v stečaj še nekaj manjših podjetij.

Bilanca tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Podravju v minulom desetletju je torej dokaj klavrna. Od leta 1998 do konca leta 1999 je bilo v Podravju 177 stečajev in prisilnih poravnav v srednje velikih in velikih podjetjih - od te-

Tekstilna in usnjarsko-predelovalna industrija je bila še pred dobrim desetletjem ena najmočnejših gospodarskih panog v Podravju, saj je dajala delo in kruh več kot 10.000 delavcem. Danes je v njej zaposlenih manj kot 2500 delavcev. Kaj se je s to panogo dogajalo v minulih desetih letih in kaj se dogaja zdaj, smo se pogovarjali s predsednikom območnega odbora Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije za Podravje Alojzom Kladnikom.

Alojz Kladnik: Tekstilno in usnjarsko-predelovalna industrijo v Podravju stihsko ubijajo.

ga jih je bilo 23 v tekstilni in usnjarsko predelovalni industriji. V omenjenih postopkih je izgubilo delo več kot 7000 delavk in delavcev. To je za našo regijo ogromna številka! Po grobih ocenah je ostalo še okoli 2500 delovnih mest. V to število pa so všteta tudi delovna mesta pri samostojnih podjetnikih, ki se ukvarjajo s šiviljstvom oziroma konfeksionarstvom. Žal pa številni delavci, ki so zaposleni pri samostojnih podjetnikih, ne uživajo pravic, ki jih imajo po kolektivni pogodbi."

In kakšen je položaj preživelih podjetij in v njih zaposlenih delavcev?

"Maribor je v devetdesetih letih postal geto obubožanih tekstilnih delavcev, ki se z nizko pokojnino ali skromnim nadomestilom zavoda za zaposlovanje še komaj preživljajo. Veliko bivših tekstilnih delavk in delavcev pa je zaradi težkih pogojev dela v tej panogi tudi invalidnih, saj so pogoji dela v tekstilni industriji bili in so še zelo težki.

Mnogo delavk in delavcev ima zaradi težkega dela težave s hrbtenico in rameskim obročem, marsikdo pa ima tudi psihične težave, ki so posledica nočnega dela, pa tudi človeških stisk ob številnih stečajih in prisilnih poravnava.

Tekstilni delavci smo prizadeti in užaljeni, ker država ni znala ali hotela preprečiti stihijskega in samovoljnega uničevanja tekstilne industrije v Podravju. V Svobodnih sindikatih smo prepričani, da vsi stečaji v tekstilni industriji niso bili potrebni. Ker pa je do njih prišlo, je žal veliko podjetij in uveljavljenih blagovnih znamk za vedno izgubljenih.

Razmere v tekstilni in usnjarsko-predelovalni industriji v Podravju so še vedno težke! Pred kratkim smo imeli sejo območnega odbora našega sindikata, na kateri so o razmerah v svojem okolju poročali predsedniki sindikatov iz podjetij. Razmere v številnih podjetjih so zelo kritične.

V Merinki Merikopu so bili razen vratarja vsi zaposleni invalidi na čakanju, dobivali pa so le 70 odstotkov svoje izhodiščne plače z dodatkom za delovno dobo. Ker so proizvodno hladnih nogavic ukinili, so invalidne delavke in delavci čakali na prerazporeditev na druga delovna mesta oziroma v druge družbe.

Svila je v fazi prisilne poravnave, vendar sindikat družbe do seje območnega odbora programa prisilne poravnave še ni prejel, zato ga tudi še ni mogel obravnavati. Predlog programa pa je prejela sekretarka območnega odbora sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Branka Jurak, ki je nanj že podala mnenje sindikalne strokovne službe.

V invalidskem podjetju Moda Lotus, kjer je zaposlenih okoli 120 delavcev, letos delavcem niso redno izplačevali plač. Zadnjo plačo so delavci dobili za mesec januar, za februar pa le delno poplačilo brez regresa za malico in plačila prevoza na delo in iz dela. Lastnik podjetja je pristojnemu sodišču dal predlog za uvedbo stečajnega postopka, vendar je kasneje predlog umaknil in ga nadomestil s predlogom za prisilno poravnavo. Za podjetje Moda je lastnik že marca podal sodišču predlog za uvedbo stečajnega postopka. Na začetku maja pa je tudi vodstvo podjetja MTT Tkanine podalo sodišču predlog za uvedbo stečajnega postopka. V podjetju Pomada delavci plače sicer dobivajo, vendar praviloma z zamikom.

V podjetju PIK Tekstil so aprila dobili novo vodstvo. Sindikat je z novim direktorjem sklenil dogovor, da se bodo enkrat mesečno sestali zaradi izmenjave informacij. Vodstvo podjetja pa bo za sindikat in delavce pripravljalo tudi pisne informacije. Delavci PIK Tekstila in delniške družbe PIK upajo, da bodo z novim vodstvom lažje reševali odprta vprašanja.

S podobnimi težavami se srečujejo tudi delavci v drugih tekstilnih podjetjih v Podravju."

Na vprašanje, ali bo tekstilna industrija v Mariboru in Podravju zares popolnoma izumrla, pa je Kladnik odgovoril: "Država je tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji obljubljala pomoč, vendar jo podjetja in delavci na našem območju doslej še niso občutili. Zato smo zares zaskrbljeni! Razmere so za našo panogo videti brezizhodne. V minulih letih je naš sindikat veliko opozarjal in protestiral ter se boril za pravice tekstilnih delavcev, vendar pa se razmere ne izboljšujejo, temveč samo še slabšajo.

Sindikati se bomo še naprej odločno borili za pravice tekstilnih delavcev in za to, da bi tudi država naredila, kar je obljubila in ustvarila ugodnejše pogoje za delo tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije ter nasploh za poslovanje podjetij v delovno intenzivnih panogah gospodarstva. Samo upamo lahko, da naša prizadevanja ne bodo zaman in da bodo tudi tisti, ki imajo škarje in platno v rokah, začeli ustrezno ukrepati. Drugače bo ta vrsta industrije v Podravju dokončno izumrla."

T. K.

Piše: Lučka Böhm

PRIROČNIK O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU PO NOVEM

Pravkar izšlo!

Delavec se praviloma upokoji le po svoji volji

Vprašanje: Zakon o delovnih razmerjih ter zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sta v nasprotju, ker prvi določa, da delavcu preneha delovno razmerje, ko dopolni pogoje za pridobitev polne starostne pokojnine, drugi pa s povišano odmero pokojnine nagrajuje delo po 40. oziroma 35. letu pokojninske dobe. Celotno Ustavno sodišče Republike Slovenije je ugotovilo, da je v neskladju z ustavo določba 101. člena zakona o delovnih razmerjih, ki določa, da delavcu preneha delovno razmerje z dnem, ko dopolni pogoje za pridobitev pravice do polne starostne pokojnine. Državni zbor mora neustavnost odpraviti najkasneje do 16. decembra 2000. Kako ravnati, dokler se to ne zgodi? Mnogi delavci, ki izpolnjujejo pogoje za starostno upokožitev, se namreč ne želijo upokožiti.

Odgovor: Po tolmačenju Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve lahko delavcu, ki izpolni pogoje za starostno upokožitev, delovno razmerje preneha samo po njegovi volji, kot trajno presežnemu delavcu ali zaradi ugotovitve, da nima znanja in zmožnosti za opravljanje dela oziroma ne dosega pričakovanih rezultatov dela. Na predlog oziroma po volji delodajalca sme torej takemu delavcu delovno razmerje prenehati le po zapletenih postopkih, ki jih določa delovno pravna zakonodaja.

V priročniku so primeri, kako si sami izračunate datum upokožitve. Avtorica vam razloži tudi, kako lahko izračunate, kolikšna bo vaša pokojnina. Objavljen je tudi celoten zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Primer

Vprašanje: Kolikšna bo odmera pokojnine od pokojninske osnove za moškega, ki se upokoži v letu 2007 s 40 leti delovne dobe?

Odgovor: Konec leta 1999 je imel ta moški 32 let pokojninske dobe. Kot je mogoče razbrati iz razpredelnice 9, je moškemu z 32 leti pokojninske dobe po zakonu, veljavnem do konca leta 1999, pripadalo 69 % odmere. Za 8 let pokojninske dobe, dosežene po letu 2000, mu pripada še 12 % odmere (oziroma 8-krat 1,5 %). Njegova končna odmera za 40 let pokojninske dobe bo torej 81 %! Njegova pokojnina bo odmerjena v višini 81 % od njegove pokojninske osnove. Ta bo odmerjena od njegovega mesečnega povprečja plač in zavarovalnih osnov v katerih koli 18 letih zavarovanja, ki so zanj najugodnejša.

Primer

Vprašanje: Kolikšna bo odmera pokojnine od pokojninske osnove za delavko, ki se bo v letu 2005 upokožila s 36 leti delovne dobe?

Priročnik o pokojninskem in invalidskem zavarovanju po novem

Odgovor: Leta 2005 se bo pri odmeri njene pokojninske osnove upoštevalo že za zavarovanko 16 po plači najugodnejših zaporednih let. Ta delavka je imela ob koncu leta 1999 že 30 let delovne dobe. Iz razpredelnice 9 je mogoče raz-

brati, da ji gre zato že 75 % odmere. Za 6 let delovne dobe, dosežene po letu 2000, pa je upravičena do 9 % odmere (oziroma 6-krat 1,5 %). Skupna odmera njene pokojnine od njene pokojninske osnove bo torej znašala 84 %.

Naročilnica

Naročamo ☐ izvod(ov) **Priročnika o pokojninskem in invalidskem zavarovanju po novem** avtorice Lučke Böhm. Cena za izvod je 2800 tolarjev (v ceno je vključen davek na dodano vrednost).

Priročnik(e) nam pošljite na naslov

Naslov plačnika

Davčna številka plačnika

Naročilnico pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Priročnik lahko naročite tudi po faksu 061/317-298.

Podpis in žig odgovorne osebe

Delavci Mostovne so prejšnji teden spontano ustavili delo in tako protestirali zaradi zamude pri izplačilu aprilske plače. Še večji problem kot ta zamuda je brezperspektivnost. Mostovna je v prejšnjih letih pridelala za skoraj 700 milijonov tolarjev izgube, večinsko lastništvo pa je 21. aprila prevzel človek, ki je prejšnja leta to podjetje potopil.

Delavci Mostovne ustavili delo

Negotova prihodnost

Kot sta nam povedala sindikalna zaupnika **Franc Žibert** in **Janez Skubic** ter **Mladen Gradinski**, v. d. direktorja od 9. marca do 1. junija, je do spremembe lastniške sestave prišlo 21. aprila, ko sta se na skupščini podjetja Bojan Kočevar in Franc Kržišnik izkazala za največja lastnika. Delnice, s katerimi imata skupaj 46-odstotni lastniški delež, sta na hitro in brez vednosti drugih lastnikov odkupila od kapitalskega in odškodninskega sklada ter finančne družbe. Bojan Kočevar je bil direktor Mostovne od novembra 1994 do začetka marca letos, Franc Kržišnik pa je bil v podjetju najprej vodja proizvodnje, zadnji dve leti pa direktor kadrovske-splošnega sektorja. Po poklicu sta oba strugarja.

Mostovna je v postopku prisilne poravnave. Program je pripravila svetovalna firma Start. Kot so nam povedali, ima Mostovna skupaj osem milijonov mark izgube, samo lani jih je pridelala 187 milijonov tolarjev. Vrednost firme pa naj bi bila ocenjena na sedem do osem milijonov mark. Cilj prisilne poravnave naj bi bil strateški partner, ki bi bil Mostovno pripravljen dokapitalizirati. Pri njegovem iskanju Kržišnik dosedaj ni imel sreče, Gradinski tudi meni, da upanja, da ga bo našel, ni veliko. Glavni upnik podjetja je Zavarovalnica Triglav, ki je posodila denar za gradnjo nove hale in nove poslovne stavbe. Za oboje je Mostovna porabila štiri milijone mark. Ker vsi računi še niso poravnani (gre za 25 milijonov tolarjev), novi objekti še niso prevzeti in tako tudi nimajo dovoljenj za delo. Neurejene so zlasti sanitarije. Ob tem je firma N-Invest

za svetovanje pri gradnji že na začetku prejela 350.000 mark.

Poleg Triglava so upniki Mostovne tudi dobavitelji, še posebej švedski SSAB Hardox (700.000 mark), Merkur in še več manjših. Delavcem podjetje dolguje le letošnji regres za dopust in nekaj drugih stroškov.

Nadzorni svet je zasedal 1. junija – na dan, ko smo se pogovarjali s predstavniki delavcev Mostovne. Mladen Gradinski je istega dne zvedel, da je razrešen, delavci pa so izvrtali, da imajo novega direktorja, Franca Kržišnika. Povedali so nam, da je bil

Med našim obiskom v Mostovni je bilo na delu le polovica od 136 delavcev, ki so za dva dni spontano ustavili delo. Vsi drugi čakajo na delo doma.

Franc Žibert

Janez Skubic

pred nekaj meseci Bojan Kočevar razrešen zaradi slabih finančnih rezultatov – kar tri leta zapored je Mostovna pod njegovim vodstvom poslovala z izgubo. Njegovo razrešitev so zahtevali zlasti zaposleni, pred 7. marcem so skoraj vsi podpisali zahtevo za razrešitev. Naši trije sogovorniki mu tudi očitajo, da je Rdeče-

mu križu podaril 10.000 kvadratnih metrov zemljišča. Povrh je odgovoren za investicijo v poslovno stavbo, ki je za proizvodnjo Mostovne občutno prevelika. V podjetju je ohranjal bistveno preveč režijskih delavcev, sedaj jih je polovica, smela pa bi jih biti le petina. In prav Kočevar, ki naj bi imel več delavcev kot Franc Kržišnik, naj bi slednjega postavil za direktorja.

Programa prisilne poravnave naši sogovorniki niso videli. O morebitnih presežnih delavcih nimajo nobenih obvestil.

Dosedanji v. d. direktorja pravi, da je letos pripravil sanacijski

Mladen Gradinski

načrt, po katerem bi Mostovna prodala novo poslovno stavbo in tako odplačala kredit Zavarovalnici Triglav. Ta kredit naj bi bil trikrat zavarovan s hipoteko. Ta sanacijski program je po spremembi lastniške sestave Mostovne šel "na led".

Proizvodni program podjetja sloni na izdelavi regalnih dvigal,

ki jih uspešno izvažajo. Naročil za mostna dvigala je zelo malo, saj je kar 16 trgovcev, ki ponujajo uvožene. V zadnjem času so delali tudi zvarjence za avtodvigala za dve firmi iz Nemčije (lon posli). Ker ima Mostovna težave pri financiranju proizvodnje, prihaja do zamujanja rokov. Zaradi tega se kaj lahko zgodi, da si bodo naročniki našli nove izvajalce, meni Gradinski.

Plače so na ravni kolektivne pogodbe dejavnosti. Problem je le v tem, da imajo slab delitveni sistem. Pripravljena je bila nova sistematizacija, vendar je niso sprejeli, in to zlasti zaradi kriterija delovne uspešnosti, zaradi česar bi bile plače lahko nižje za deset ali tudi petnajst odstotkov. Glavni problem plačnega sistema je po besedah Franca Žiberta v tem, da "so pogoji dela v istem žaklju kot minulo delo".

Med delavci Mostovne prevladujeta malodušje in strah pred prihodnostjo. Iz nje so letos odšli zlasti strokovno usposobljeni delavci (kar 28), ki so drugje dobili boljše možnosti. V podjetju je še nekaj visoko izobraženih strokovnjakov, zlasti konstruktorjev, vendar je zelo verjetno, da bodo odšli, saj je prihodnost zelo negotova. Tudi Gradinskega že vabijo poslovni partnerji.

Kakšni so dejanski načrti obeh največjih lastnikov, delavci Mostovne niso vedeli povedati. Scenarij, da bi kupovala delnice v lastno škodo, se jim ne zdi verjeten. Možnost, da igrata za nekoga tretjega, je komaj verjetna. Ali pač ...?

Pripis:

Novi direktor je dan po našem pogovoru Mladena Gradinskega suspendiral in mu tudi prepovedal vstop v podjetje.

F. K.

**Sindikat
delavcev
prometa in
zvez Slovenije
(SDPZ)**

Koristen obisk pri kolegih iz Francije

Na povabilo naših kolegov iz francoskega sindikata delavcev pošte in telekomunikacij – La Federation des postes e telecommunications, vključen je v največjo francosko konfederacijo sindikata CGT – smo prejšnji teden obiskali Francijo. S kolegi iz Francije se nismo srečali prvič, saj so bili oni lani na našem kongresu. Poznajo nas tudi prek naše spletne strani na internetu.

Med obiskom smo se pogovarjali z generalnim sekretarjem federacije delavcev pošte in telekomunikacij in predstavniki tega sindikata za pariško okrožje. Obiskali smo tudi glavni poštni center v Parizu ter odvisno družbo Telecoma France, ki se ukvarja predvsem s satelitskimi prenosmi.

Na konstruktivnih pogovorih smo največ časa namenili področju plač, organiziranosti in privatizaciji. Francija je pred kratkim uzakonila 35-urni delovni teden, ki se postopoma uvaja v obeh podjetjih. Pošta je v Franciji poleg države največji delodajalec. Ne Pošta ne Telekom še nista privatizirana. Delavci Pošte skrbno spremljajo pripravo direktive o privatizaciji pošt v Evropski uniji, saj se bojijo predvsem odpuščanja delavcev.

Prav med našim obiskom je Telecom France odkupil operaterja iz Anglije (ORANGE), za kar so sindikati zvedeli iz dnevnega časopisa. Menili so, da se je privatizacija praktično začela. Ker se bojijo zlasti odpuščanj delavcev, so začeli pripravljati strategijo o tem, kako se pri privatizaciji čim bolj upreti odpuščanju delavcev.

V Franciji imajo zakonsko urejeno minimalno plačo, ki znaša 40 frankov na uro (1250 tolarjev), oziroma 5800 frankov na mesec. V primerjavi z življenjskimi stroški je to slaba plača, zato se sindikati zav-

zemajo, da bi minimalna mesečna plača znašala najmanj 8400 frankov. Dodatki k plačam zaradi pogojev dela so različni od dejavnosti do dejavnosti. Tako je dodatek v Pošti okoli 800 frankov na mesec, v Telecomu pa imajo poleg tega dodatka še dodatek za tehnično delo (okrog 740 frankov na mesec).

Nadomestila plač so urejena specifično in so odvisna tudi od kolektivnih pogodb.

Sindikat je organiziran zelo podobno kot naš. Članarina je odstotek od bruto plače in se odvaja za regijski – območni sindikat in sindikat dejavnosti, ki tudi financira konfederacijo.

Vsebina dela je določena vnaprej. Vsaka organizacijska raven ima svoje področje dela. Če kakšen organ pri delu ni uspešen, na kongresu njegovi predstavniki ne dobijo podpore pri volitvah. Delavci, ki v organih sindikatov opravljajo delo profesionalno, pa se po končani funkciji vrnejo v svoje matično podjetje.

Pogovori so bili izjemno koristni. Dobro je vedeti, kako in kaj delajo drugi, in se primerjati z drugimi. Dogovorili smo se za stal-

Delegacija SDPZ v sestavi (od desne proti levi): Bernarda Keše (Pošta Slovenija), Cvetka Gliha (vodja), Nedeljko Lovrenc (Telekom), Milan Fujs (Telekom) in Brane Mišič med pogovorom na sedežu CGT.

Posebnost Francije so prispevki iz nižji plač ob zaposlitvi za krajši čas. Tako so se odločili zaradi hotenja, da bi bilo čim več delavcev zaposlenih za krajši čas.

no medsebojno informiranje in medsebojno pomoč. Medsebojno sodelovanje bomo skušali še razširiti in poglobiti.

Cvetka Gliha, sekretarka SDPZ

PRAVNA MNENJA IN NASVETI

Piše: Katarina Lavrin, dipl. iur.

Delovna dovoljenja tujcev

Delavcu tujcu, dnevnemu delovnemu migrantu, bo prenehalo delovno razmerje. Ali bo lahko uveljavil pravico do nadomestila za čas brezposelnosti?

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti v svojem 17. a členu določa, da lahko zavarovanec uveljavi pravico do denarnega nadomestila, če:

- je bil pred nastankom brezposelnosti zavarovan za primer brezposelnosti in
- zanj ni na voljo ustrezne zaposlitve.

Pravico do denarnega nadomestila pa ohrani, če:

- je na razpolago za zaposlitev,
- zanj ni na voljo ustrezne zaposlitve oziroma po preteku polovice časa prejemanja nadomestila ni na voljo primerne zaposlitve,
- aktivno išče zaposlitev,
- ni na voljo ustreznega programa aktivne politike zaposlovanja in
- prebiva v Republiki Sloveniji, razen če mednarodni akt ne določa drugače.

V času, ko zavarovanec ne prebiva v Sloveniji, mu pravica do denarnega nadomestila miruje.

Treba je opozoriti, da je med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško sklenjen sporazum o so-

cialnem zavarovanju, ki v prvem odstavku 5. člena določa, da če sporazum ne določa drugače, dajatve, do katerih je oseba upravičena po pravnih predpisih ene države, ne smejo biti zmanjšane, spremenjene, zato ker upravičenec prebiva na območju druge države. Tretji odstavek istega člena pa določa, da se nadomestilo za primer brezposelnosti in določene druge dajatve ne izplačujejo v drugo državo pogodbenico.

Zavod za zaposlovanje je zaradi teh določb sprejel stališče, da zavarovanec ne more uveljaviti pravice do denarnega nadomestila, dokler nima urejenega prebivanja v Republiki Sloveniji.

Suzana Selko je v Svei, zagorski tovarni pohišta, zaposlena slaba štiri leta. Vanjo je prišla iz zasavskih premogovnikov. Predsednica sindikata je postala po manj kot letu in pol zaposlitve v Svei. Sama pravi, da to ni nič presenetljivega, saj je imela izkušnje s sindikalnim delom v rudniku. Delavci so jo za predsednico izvolili izmed več kandidatov, potem ko je prejšnja predsednica zapustila podjetje. Je tudi članica republiškega odbora sindikata in sodeluje tudi v območnem panožnem sindikatu. Delo predsednice sindikata opravlja neprofesionalno, ob svojem rednem delu.

Če imaš pravi odnos, si ga ddežen tudi sam

Suzana Svelko, predsednica sindikata v tovarni pohišta Svea v Zagorju, o delu sindikata v tem podjetju in o tem, kako vzpostaviti korektne odnose z upravo

Kakšni so pogoji za delo sindikata v Svei?

Razmere za delo so pri nas kar v redu, tudi odnos uprave do delavcev in do sindikata je korekten. Kar se tega tiče, nimam pri-pomb. Sindikat lepo sodeluje tu-di s svetom delavcem.

Sindikat mora predvsem nadzirati izpolnjevanje določil iz kolektivne pogodbe ...

Plače imamo na ravni panož-ne kolektivne pogodbe. Z direk-torjem Miroslavom Štrajharjem se o gibanju plač stalno dogo-varjamo. Januarja letos nam je denimo za nekaj odstotkov po-višal plače.

Ali kdo od zaposlenih dobiva druginjski dodatek?

Ne vem sicer na pamet, kolikš-no je njihovo število, vendar pa jih ni veliko.

Povprečna plača v Svei je ...

Povprečna plača je okoli 90.000 tolarjev.

Koliko je kadrov, ki imajo individualne pogodbe? V

kolikšni meri njihove plače dvigujejo povprečno višino plač v podjetju?

Uprava je enočlanska, kole-gij pa ima 10 članov, in to so vsi, ki imajo podpisane individual-ne pogodbe. Vseh zaposlenih v Svei je 263.

V sindikat pa je včlanjenih?

Od tega jih je v sindikatu pri-bližno 150. Drugega sindikata pa v podjetju ni.

Ali je kakšen poseben razlog, da v sindikat ni včlanjenih več zaposlenih?

Zdi se mi, da nekako ni več tako popularno biti v sindikatu. Drugega razloga ne vidim. No, kljub temu vsakokrat, to pa sto-

rmo vsake toliko časa, ko na-redimo med delavci akcijo za včlanjevanje, pridobimo nekaj novih članov. Nekaj pa jih med tem seveda odide iz podjetja ali se jih upokoji ...

V marsikaterem podjetju imajo sindikati velike težave pri pridobivanju kandidatov za članstvo v izvršilnem odboru ali celo za funkcijo predsednika. Je tudi pri vas tako, zlasti še, ker kolektiv ni velik?

Navala na sindikalne funkcije ravno ni, vendar se da pridobi-ti dovolj kandidatov brez poseb-nih težav. Sama nisem profes-i-onalka, ampak delam v sindika-tu povsem prostovoljno. Tudi predsednik sveta delavcev ni za-poslen kot predsednik, ampak to funkcijo opravlja ob svojem rednem delu.

Z upravo imate sklenjeno pogodbo o delu sindikatov in ta pogodba je normalna ...

Ja, normalna.

Ali bi sindikat želel imeti v tej pogodbi o delovanju kaj drugače urejeno, pa uprava na to ne pristaja?

Odkar sem predsednica sin-dikata, to pa sem dobri dve le-ti, ni bilo tolikšnih problemov, da bi bilo treba v pogodbi kaj menjati.

Kakšni pa so ti problemi?

Nisem imela nobenih proble-mov, ki bi jih sindikat moral reševati.

Regres?

Regres podjetje redno izpla-čuje, ponavadi v dveh obrokih, vendar vsega v gotovini. Uprava tudi pomaga delavcem, ki so več kot tri mesece v bolniški. Ure-

zmogljivosti v vaši lasti, še kaj ostalo?

Imamo apartma v Atomskih toplicah. Počitniških prikolic ni-mamo, se pa sindikat dogovar-ja za letovanje naših delavcev z drugimi podjetji, ki imajo po-čitniške zmogljivosti odprtega tipa.

Po nekajletnem premoru pa smo začeli ljudi pošiljati na pre-ventivno zdravljenje.

Suzana Selko: Tu in tam že pomislim, da kakšna tema upra-vi ne bo najbolj pogodu, vendar ji jo kljub temu predsta-vim. In vedno doslej smo se pogovorili in dogovorili.

jeno imamo tako, da sindikat predlaga kandidate za takšno pomoč.

Ali je od nekdanjega tako imenovanega družbenega standarda, se pravi počitniških

kdo plača stroške za preventivne preglede, za tiste, ki jih ni treba opraviti po zakonu, ki so stvar podjetja in sindikata?

O tem se dogovarjamo z upravo. Imeli smo primer de-

lavca, ki ni bil član sindikata, pa sem ga kljub temu predla-gala, ker je bil pred upokojit-vijo. Stroške zanj je v celoti po-ravnalo podjetje. Za člane sku-ša sindikat takšne stroške po-ravnati v celoti, se pa dogo-varjamo, saj v sindikalni bla-gajni nimamo zelo veliko de-narja.

Za kaj uporabljate članarino, ki ostane v podjetju?

Kot sem dejala, za razne pre-ventivne potrebe, predvsem pa za razna športna udejstvovanja naših članov, ki so za šport ze-lo zagreti. Najemamo igrišča, športne dvorane, priredimo tu-di kak piknik ...

Del sredstev gre za pomoč čla-nom v stiski. Uprava daje po-moč v prej opisanih primerih en-krat letno, pomagamo pa tudi mi, če je član sindikata v hudi stiski.

Ali vas sindikalno delo obremenjuje, ker ga morate opraviti v svojem prostem času?

Delo ima seveda prednost, to-da z dobro organizacijo se da opraviti zadovoljivo oboje, re-dno delo in sindikalne aktivno-sti. Sindikalne sestanke imamo tako vedno po delovnem času.

Kdaj se lahko srečujete s člani, kdaj imate čas za pogovor z njimi?

Za to je čas med odmori. Se-veda se ljudje napovejo, da jih počakam. Poleg glavnega od-mora za malico imamo še dva krajša odmora in takrat izkori-stim čas za stike z delavci. Me-pa za večje težave kateri od čla-nov pokliče tudi domov.

Želje, da bi bili profesionalna sindikalna delavka, nimate?

Ne, te želje nisem izrazila, prej pa v podjetju to tudi ni bilo v na-vadi.

Kakšen je odnos uprave do sindikata, dovolj tvoren ali urejen bolj po sili in podcenjujoč? Ali vodstvo nemara nastopa avtoritativno?

Če čutim potrebo po pogovo-ru z generalnim direktorjem, se najjavim, dobim termin in se po-govorim. Uprava daje informa-cije sindikatu sproti in sindikat

zato ni na repu dogodkov. Odnos vodstva ni avtoritativen, je korekten. Dejala bi, da je di-rektor morda v nekaterih pogle-dih malce konservativen.

Ali je morda ta konservativnost naperjena proti delavskim pravicam? Tega občutka nimamo.

Koliko ljudi je v podjetju zaposlenih za določen čas?

V glavnem smo vsi zaposle-ni za nedoločen čas. Morda kje

kdo koga nadomešča ... Ne po-znam primerov, da bi bili delavci zaposleni dolgo časa za določen čas, da bi jim podjetje podalj-ševalo te pogodbe.

Ali ste pri sklepanju pogodbe o delovanju sindikata imeli kaj težav, ste se zanje morali bojevati?

Mislím, da je bil ta dogovor sklenjen kar gladko. Tudi še nisem imela težav, kar sem predsednica sindikata, če se je bilo treba z upravo dogovori-ti denimo o kaki pomoči de-lavcu v težavah. Če imaš pravi odnos, ga ima tudi generalni direktor ...

Kaj je pravi odnos sindikata do uprave? Ali se sindikat kdaj sam odreče kakšni svoji pobudi, ker misli, da uprava nanjo ne bo ugodno reagirala?

No, dobro, kdaj se ob kakšni temi res vprašam, kakšna bo re-akcije uprave, vendar vprašanje kljub temu posredujem upravi. Do zdaj uprava ni izrazito ne-gativno odgovorila na nobeno sindikalno pobudo, vedno se po-govorimo.

Sindikat ponavadi nastopa kot zastopnik zaposlenih v disciplinskih postopkih. Ali ima sindikat v Svei veliko takšnega dela?

V zadnjih dveh letih nismo imeli nobenega disciplinskega primera.

Podjetje je menda finančno trdno ...

Kolikor vem, ni težav. Pri spo-štovanju kolektivne pogodbe že ni videti, da bi bilo v težavah. Tudi za novo leto podjetje or-ganizira prireditve za zaposle-ne, za otroke pa sindikat. Dobi-mo tudi božičnico, okoli 30 od-stotkov plače.

Tekst in foto: B. R.

Sindikalna lista

Junij 2000	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo) SIT	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo) SIT
------------	---	--

Prvi del

1. Dnevnice		
– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.869,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.933,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.347,00

2. Kilometrini (od 30. 5. 2000 dalje)	49,02	49,02
---------------------------------------	-------	-------

3. Ločeno življenje*	72.240,00	56.473,00
----------------------	-----------	-----------

4. Prenočišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2000)		
– po SKPGD (na delovni dan)	572,00	572,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	55.846,00	47.476,00
– za 20 let	83.769,00	71.213,00
– za 30 let	111.692,00	94.951,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	361.198,00	550.053,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*		
– po SKPD – ob smrti delavca	108.359,00	94.951,00
– ob smrti v ožji družini	54.180,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2000)	74.262,00	74.262,00
------------------------------------	-----------	-----------

5. Zajemčena plača	40.941,00	40.941,00
--------------------	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust		
– najmanj	107.712,00	
– ali največ	128.346,00	107.712,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življen-je po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

Matic Tasič in Janez Vilman sta si po podpisu izhodišč segla v roko, med njima Ivanka Zupančič, vodja pogajalske skupine delodajalcev.

Železarji bodo odslej plačani na podlagi skupnih izhodišč

Ta ponedeljek sta predsednik koncerna Slovenskih železarn **Matic Tasič** in povezovalac SKEI v Slovenskih železarnah **Janez Vilman** podpisala skupna izhodišča plačne politike v koncernu. Kot je v priložnostnem govoru ob podpisu dejal **Tasič**, so bila pogajanja dolgotrajna, saj so jih začeli že leta 1996. Lani je na pobudo sindikata in po sklepih nadzornega sveta prišlo do premika.

Za delavce je najpomembnejše, da jim skupna izhodišča dajejo več kot kolektivna pogodba dejavnosti. Plače za enako delo, ki so bile po družbah različne, bodo postopno izenačene. Uspešni delavci bodo za rezultate bolje plačani.

Razlogov za poenotenje plačilnega sistema je po Tasičevih besedah več – prvi je verjetno rentabilno poslovanje železarskih družb v letošnjem letu.

V dveh letih, kar je Tasič prvi mož v železarnah, je bilo sodelovanje s sindikatom dobro, takšno naj bi bilo tudi v prihodnje. Mogoče so tudi zaradi tega presegli cilje sanacijskega programa.

Kot je povedal **Janez Vilman**, so bila pogajanja trda. Uspešna so bila zaradi pripravljenosti obeh strani. Priznanje za podpis izhodišč po Vilmanu si zato zaslužijo tako kolegi iz sindikatov (tudi KNSS) kot vodja pogajalske skupine delodajalcev **Ivanka Zupančič**.

Kot je v sporočilo za člane SKEI v podjetju Acroni zapisal Vilman, bodo izhodišča v celoti uveljavljena v petih mesecih. Novost je razvrstitev zaposlenih v devet tarifnih razredov, znotraj njih pa v 27 plačilnih skupin. Razmerje med plačo za razvrščene v 27. skupino in prvo skupino bo šest proti ena. Izhodiščna plača za prvi tarifni razred je 59.504 tolarjev.

Po besedah vodje pogajalske skupine delodajalcev **Ivanke Zupančič** bodo zaradi novih skupnih izhodišč plače v povprečju poskočile za šest odstotkov. Vendar nihče ne bo na slabšem, dodaja Vilman.

Izhodišča urejajo tudi možnosti napredovanj, tako da bo prvo leto znotraj plačilnih razredov lahko napredovalo 15 odstotkov zaposlenih.

Višja bo tudi stimulacija, saj bodo pridni in uspešni posamezniki lahko prejeli do 20 odstotkov višjo plačo. Na boljšem bodo tudi delavci, ki imajo do upokojitve le pet let, saj bodo prejeli za dodatnih pet odstotkov višje plače. Dodatek za delo v težkih razmerah pa bo odslej enak, ne glede na tarifni in plačilni razred posameznega delavca.

F. K.

Sindikat KNG

Uspešen seminar

Dvodnevni seminarja, bil je prejšnji petek in soboto v Hotelu Diana v Murski Soboti, se je udeležilo več kot 60 sindikalnih zaupnikov Sindikata KNG.

Prvi dan je Cvetka Peršak predavala o poslovnih financah, finančnih analizah in zakonu o finančnem poslovanju. Ker je znala udeležence pridobiti k sodelovanju, se je iz predavanja razvila prava delavnica. Na njej so obravnavali namišljeno bilanco nekega podjetja. Sindikalni zaupniki so se tako učili, kako brati podatke v bilancah in finančnih analizah. Cilj je seveda bil, da bi zaupniki znali presojeti, ali je njihovo podjetje dobro ali ne. Le na tej podlagi namreč sindikat lahko vpliva na razmere v podjetju. Predavateljica je govorila tudi o tem, ka-

ko naše podatke primerjati s podatki iz članic EU in ZDA.

Drugi dan seminarja je Gregor Miklič govoril o notranjem lastništvu zaposlenih. Predavanje je pokazalo, da je pri tem kar veliko problemov, na katere bo najboljše odgovore še treba iskati. Od tega je odvisna perspektiva notranjega lastništva, za kar naj bi bili zaposleni močno zainteresirani.

Kot nam je povedal Marjan Barl, sekretar Sindikata KNG, je bil seminar zelo uspešen. Že program je privabil dovolj veliko število sindikalnih zaupnikov. Seminar pa je omogočil tudi druženje, izmenjavo izkušenj. Ker so se zaupniki spoznali, bodo lažje sodelovali med seboj. Seminar bodo tako kmalu spet organizirali.

F. K.

Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije

Mariborski poklicni gasilci preklicali stavko

“Predstavnik delodajalcev je podpisal ustrezne splošne akte, ki omogočajo uveljavitev veljavne podjetniške kolektivne pogodbe, 15 minut pred napovedano stavko. V Sindikatu poklicnih gasilcev upamo, da bodo delodajalci podpisane akte tudi spoštovali. Sindikat poklicnega gasilstva v Javnem zavodu za gasilsko in reševalno službo Maribor je po dveh letih pogajanj končno izbral splošne akte zavoda, ki so v skladu z našo podjetniško kolektivno pogodbo,” pravi predsednik tega sindikata **Leon Pilinger**.

Kakor smo v našem glasilu že poročali, so člani sindikata v mariborskem Javnem zavodu za gasilsko in reševalno službo prejšnji mesec napovedali stavko, da bi tako delodajalce prisilili k sprejemu splošnih aktov, ki bi

omogočili izvajanje podjetniške kolektivne pogodbe, podpisane pred dvema letoma. Gasilci mariborskega zavoda niso prejeli plač po kolektivni pogodbi, čeprav so jo delodajalci formalno priznavali.

Ker so jih več kot leto dni vlekli za nos, so prejšnji mesec začetek tega tedna napovedali stavko. Prejšnji petek (delovni dan pred napovedano stavko) se je stal svet zavoda, ki ga vodi Vasja Lavrič. Na seji so predstavniki delavcev obljubili, da bo mariborski župan Boris Sovič podpisal ustrezne dokumente, ki bodo dali pripravljenemu pravilniku o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest v zavodu pravno veljavo. Vendar ta akt v ponedeljek zjutraj ob sedmi uri, ko je bila napovedana stavka, še ni bil podpisan. Mariborski poklicni gasilci, ki ve-

SDTS

Pobuda za pogajanja

Vodstvo SDTS je ta teden poslalo Združenju za trgovino pri GZS pobudo za pogovor o spremembah kolektivne pogodbe dejavnosti. Prvo pobudo je sindikat dal že oktobra lani, vendar nanjo še ni prejel odgovora.

Da bi se izogibanju pogovora izognili, so v SDTS pripravili konkretne predloge sprememb kolektivne pogodbe in jih tudi utemeljili.

Pri tem so izhajali iz podatkov, po katerih so plače v trgovski dejavnosti v zadnjih letih nazadovale tako v primerjavi z višino minimalne plače kot tudi povprečjem izplačanih plač. Tako je bila leta 1995 izhodiščna plača za četrtni tarifni razred, v katerega je razvrščenih največ trgovcev in trgovk, za 35 odstotkov višja od minimalne plače, lani pa je bila razlika le še šest odstotkov.

Povprečna plača v trgovini je bila leta 1995 enaka povprečju plač v Sloveniji, lani pa je bila že

za osem odstotkov pod povprečjem.

V sindikatu poznajo uradne podatke, po katerih je med podjetji z največjim dobičkom tudi večina večjih trgovskih podjetij. Trgovina je med najuspešnejšimi panogami gospodarstva.

V trgovskih podjetjih je v zadnjih letih prišlo do uravnilovke med razvrščenimi v prve tarifne razrede. Ta delavcev ne stimulira za dobro opravljanje dela.

Ta problem bi po mnenju vodstva SDTS lahko odpravili s postopnim povečevanjem izhodiščnih plač. To naj bi trajalo do konca leta 2002, torej dve leti in pol. Relativna razmerja med izhodišnimi plačami pa naj bi ostala nespremenjena. Ob prvi uskladitvi višine izhodiščnih plač bi se izhodiščne plače za prvi tarifni razred povečale za 9,6 odstotka in bi znašale 63.096 tolarjev – kar je tretjina sedanjega zaostanka.

F. K.

OBRATOVALNI ČAS PRODAJALN V LETU 2000

Zaradi številnih vprašanj delavcev in tudi lastnikov trgovin o režimu obratovalnega časa prodajaln, dajemo tale pojasnila:

1. Spremembe in dopolnitve pravilnika o obratovalnem času prodajaln so bile objavljene v Uradnem listu RS št. 36/2000 in veljajo od 27. 4. 2000.

2. Po določbi 6. točke pravilnika o obratovalnem času, ki velja od 1. januarja 1998, mora trgovec urnik obratovalnega časa prijaviti pristojnemu organu občine petnajst dni pred:

- začetkom poslovanja prodajalne,
- spremembo urnika obratovalnega časa in
- pred začetkom koledarskega leta.

Ker citirana določba še velja, za trgovske družbe po sprejetju sprememb pravilnika o obratovalnem času prodajaln velja naslednje:

a) Za trgovske družbe, ki so za posamezne prodajalne do 15. 12. 1999 vložile urnike za obratovalni čas, velja sedanje soglasje do konca leta 2000.

b) Trgovske družbe, ki bi po objavi sprememb pravilnika o obratovalnem času prodajaln želele spremeniti obratovalni čas, morajo pridobiti soglasje lokalne skupnosti. Te ga lahko izdajo le na podlagi sprejetega občinskega odloka o kriterijih in merilih za dežurne trgovine.

c) Trgovske družbe, ki so letos začele poslovati na novo, morajo pridobiti soglasje lokalne skupnosti.

Dežurne trgovine morajo pridobiti soglasje za odpiralni čas:

- od 21. do 7. ure zjutraj (nočni obratovalni čas),
- ob nedeljah,
- ob praznikih.

Sandi Bartol, sekretar

do, da začnejo na mestni občini delati šele ob 8. uri, so še enkrat pokazali dobro voljo in stavko prestavili na 9. uro. Petnajst minut pred to uro pa se je z mestne občine vrnil v zavod direktor Jože Žohar s podpisanim pravilnikom, ki bo mariborskim gasilec zagotovil plače po kolektivni pogodbi.

Zakaj so pristojni na mestni občini z rešitvijo zadeve tako dolgo odlašali in se poigravali z živci delavcev zavoda in številnih Mariborčanov, se seveda ne ve. Veljavnost splošnih aktov, ki bodo omogočili uresničitev kolektivne pogodbe, so s svojimi podpisi potrdili še predsednik sveta zavoda Vasja Lavrič, direktor Jože Žohar in predsednik sindikata Leon Pilinger.

Ker je mestna občina Maribor skupaj z okoliškimi občinami poklicne gasilce v zadnjih letih že večkrat povlekla za nos, so tokrat stavko preklicali, stavkovnega odbora pa še niso razpustili. Ta bo deloval do naslednjega izplačila plač, ki bo predvidoma v sredini julija. Če takrat delavci zavoda ne bodo dobili plač po veljavni podjetniški kolektivni pogodbi, bodo takoj ponovno napovedali stavko.

T. K.

Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije

Seminar o organiziranosti in plačni politiki

V Radovljici so se prejšnji teden zbrali sindikalni zaupniki Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije. Obravnavali so v sindikatu najbolj aktualne teme. Po besedah predsednika Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije **Eriha Šerbeca** so govorili o organiziranosti svojega sindikata dejavnosti in nujnih nadaljnjih aktivnostih na področju plačne politike in zakonodaje. Prislunili so Lučki Böhmi, ki jim je predstavila novi zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju. Na seminar so povabili tudi predstavnike ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, vendar so se ti opravičili.

Sindikalisti so, kakor pravi Šerbec, to sprejeli z razumevanjem. Ko se bodo ministrstva konsolidirala, bodo partnerske odnose in socialni dialog razvijali naprej.

V okviru dvodnevnega seminarja so zaupniki Sindikata

Škoda, da na seminar ni bilo predstavnikov resornih ministrstev, saj se stara vlada poslavlja, nove pa še ni.

zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije ob življenjskem jubileju čestitali predsedniku aktivna za šport pri republiškem odboru Branku Počkarju iz Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca v Mariboru. Kot neutrudnemu

organizatorju vseh športnih srečanj zdravstvenih delavcev Slovenije so mu zaželeli, da bi bil še dolgo zdrav in da bi še dolgo organiziral takšna športna srečanja.

T. K.

V Medijskih Toplicah je bila prejšnji petek proslava dneva gradbincev, s katerim SDGD zaznamuje spomin na veliko gradbinsko stavko in prvo podpisano kolektivno pogodbo leta 1937. V pozdravnem govoru je predsednik SDGD Mijo Popović orisal razmere v gradbeništvu in položaj zaposlenih. Slavnostni govornik Dušan Semolič pa je največ besed namenil bojem Svobodnih sindikatov za boljši položaj zaposlenih. Sindikat je ob tej priložnosti zaslužnim funkcionarjem podelil tri plakete in pet priznanj za njihovo delo. Prijeten kulturni program je pripravila Alenka Klincov, ki je k sodelovanju povabila tudi celjsko skupino Alkotest.

Dan gradbincev 2000

Družina Svobodnih sindikatov je spoštovanja vreden socialni partner

Vodilio SDGD bo enotnost, solidarnost in povezovanje z drugimi sindikati

(Iz govora Mije Popovića)

“Ko smo ob korenitih družbenih spremembah leta 1990 postavljali izhodišča za svoje delo in organiziranost, gradbinci nismo iskali alternativnih sindikalnih central. S prostovoljno včlanitvijo večine prejšnjega članstva, ki se je zavedalo potrebe po delavski solidarnosti in enotnosti, smo ustanovili SDGD in se skupaj z drugimi sindikati povezali v ZSSS. V minulem desetletju se je pravilnost te odločitve ves čas potrjevala. V manj kot letu dni po ustanovitvi smo med prvimi sindikati v državi podpisali kolektivno pogodbo dejavnosti.

V desetih letih, kolikor traja naš boj za pravice delavcev, smo v marsičem uspeli, marsikje pa so interesi kapitala premočni. Za mnoge pravice se bomo zato morali še borovati.

S ponosom trdim, da je družina Svobodnih sindikatov trdno zasidrana v družbi, da ima ugled in je enakovreden socialni partner. Država in njeni organi ne morejo mimo nas. Enotnost, solidarnost in povezovanje z drugimi sindikati bo naše vodilo tudi v prihodnje.

V slovenskem gradbeništvu je sedaj dela dovolj, žal to ne velja za gradnjo stanovanj in verige savskih elektrarn. Pri gradnji avtocest je država žal slab plačnik. Bojimo se, da bo vstop v Unijo povzročil znižanje cene dela.

Gradbeništvu primanjkuje strokovnega kadra, zlasti zidarjev, železokrivcev, tesarjev in drugih profilov. Gradbeniški poklici so za slovensko mladino očitno nezanimivi. Nič boljše ni na visokih šolah. Rešitev bi delodajalci in ustrezna ministrstva morali poiskati skupaj.

Po podatkih GZS dela polovica delavcev v gradbeništvu z delovnimi dovoljenji, zlasti pri manjših delodajalcih jih veliko tudi dela na črno.

Gradbeništvu je lahko uspešno le, če je uspešno vse gospodarstvo. Produktivnost dela v gradbeništvu je v zadnjih letih rasla po skoraj sedemodstotni stopnji. Žal se to ne pozna pri plačah, saj gre dobiček za posodabljanje in še kaj.

Naše plače so vsa leta močno zaostajale. V SDGD smo si na pogajanjih prizadevali za povečanje cene dela, zlasti najslabše plačanim in tudi kvalificiranim delavcem, vendar nismo uspeli. Tudi delodajalci se strinjajo z nami, da so plače gradbenih delavcev nizke, vendar do dogovora o povečanju nismo prišli. Delodajalci bodo morali razumeti, da bodo proizvodne cilje lažje dosegali z zadovoljnimi delavci. Boljše plače bodo tudi mlade motivirale, da se bodo raje odločali za gradbeniške poklice.

Ker za dobro delo še ne prejemo dobrega plačila, bomo odslej uporabljali parolo – za dostojno plačilo bomo tudi dobro delali.

Rudi Češnovar iz sindikata IGM Zagorje prejema priznanje za delo v SDGD. Letošnje plakete SDGD so prejeli: Milan Antolin iz sindikata podjetja Tondach Opekarna Boreci, Danica Gerlič iz sindikata podjetja Tekol Maribor in območni odbor SDGD Celje. Priznanja pa so poleg Češnovarja prejeli tudi: Marijan Kranjc iz sindikata Stavbarja Hoče, Franc Niderl iz sindikata podjetja Imgrad Ljutomer, Slavko Skinder iz sindikata podjetja Kovinotehna MKI Novo mesto in Janko Šumiga iz sindikata podjetja Ingrad Celje.

Proslave se je udeležilo skoraj sto aktivistov SDGD in ZSSS.

Svobodni sindikati najbolj odgovorni za enotnost in solidarnost med delavci

(Iz govora Dušana Semoliča)

“Deset let delovanja Svobodnih sindikatov nas navdaja s samospoštovanjem, daje nam samozavest in zato čutimo tudi veliko odgovornost. Ne moremo se izogniti oceni, da smo leta 1991 bojevali pionirski boj, ko smo edini stali delavcem ob strani. Takrat so mnogi mislili, da sindikati niso več potrebni. Za oblast smo bili trn v peti, saj so mislili, da lahko delavci preživijo z zelo nizkimi plačami. Takrat smo z uporništvom pomagali tistim, ki jim je bilo najtežje in bi brez sindikata ostali brez vsega.

Skupaj s kolegi iz območij in sindikatov dejavnosti smo se za delavce pošteno borili in bili pogosto uspešni. Minula leta imajo zaradi tega tudi naš pečat.

Naš boj v prihodnje mora biti še odločnejši, saj bo sicer ogrožena socialna po-

doba države. Pred nami je zlasti sprejem zakona o delovnih razmerjih, kjer lahko pridejo do veljave delavcem sovražne rešitve. Proti temu smo dolžni udariti po mizi in odločno reči ne. Delodajalcem, ki zavlačujejo pogajanja o spremembah plačne politike, bomo morali povedati, da je potrpljenja konec. Če delodajalcev na pogajanjih ne bomo mogli prepričati, da je se-

danje razmerje med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami absurd, bomo morali odnose zaostri- ti. Poleg tega delodajalci odkrito kažejo tudi nepripravljenost za pogajanja o spremembah kolektivnih pogodb dejavnosti.

Delavci morajo vedeti, da je povečanje regresa in vračanje dohodnine najslabše plačanim rezultat našega dela, ne dobre volje delodajalcev ali katerega od ministrov.

Svobodni sindikati smo kot najmočnejša delavska organizacija najbolj odgovorni za krepitev solidarnosti med delavci. Odgovorni smo tudi za tesnejšo povezanost delavcev.

Svoje moči in odgovornosti se moramo še bolj zavediti!”

Dušan Semolič. “Delo v minulem desetletju nas navdaja s samospoštovanjem.”

49. ŠIG 2000

Najboljši spet gradbinci iz Dravograda

Letošnjih že 49. športnih iger gradbeništva se je udeležilo 31 ekip s skupaj skoraj 600 tekmovalci, med katerimi je bilo tudi skoraj sto žensk. Najštevilčnejšo ekipo, v njej je bilo 57 tekmovalcev, je prijavil sindikat podjetja SGP Kograd Igem Dravograd. Večje ekipe so prijavili še sindikati Salonita Anhovo, Cementarne Trbovlje in Ingrada Celje, ki so zasedli tudi prva mesta v posameznih disciplinah in skupni razvrstitvi.

Častno razsodišče ni imelo nobenega dela, dežurni zdravnik je oskrbel le za zvito nogo enega od nogometašev. Za vzorno organizacijo je zaslužen zlasti Jože Boben, sekretar območnega odbora SDGD za Ljubljano z okolico. Svoje delo so brez pripomb opravili tudi organizatorji in sodniki Športnega društva Slovan.

Kot vse kaže, bodo 50. jubilejne ŠIG prihodnje leto v Dravogradu.

Bo žoga končala v košu?

Nogometaši so skušali žogo skriti tudi pred fotoaparatom.

Na strelišču ob Dolenjski cesti so se uveljavili zlasti strelci iz Anhovega in Ljutomera.

Pokal igralkam namiznega tenisa je podelil Mijo Popović.

V kegljanju so bili najboljši Škofjeločani in tekmovalci iz Zasavja.

Rezultati:

Balinanje, moški: 1. Cementarna Trbovlje, 2. Gradis Jesenice, 3. Salonit Anhovo. **Kegljanje, ženske:** 1. SGP Kograd Igem Dravograd, 2. SGP Tehnik Škofja Loka, 3. Cementarna Trbovlje. **Kegljanje, moški:** 1. SGP Tehnik Škofja Loka, 2. Cementarna Trbovlje, 3. Ingrad Celje. **Košarka, moški:** 1. Cementarna Trbovlje, 2. SGP Kograd Igem Dravograd, 3. SGP Zasavje Trbovlje. **Mali nogomet:** 1. Blisk Murska sobota, 2. Ljubečna Celje, 3. GPG Grosuplje. **Namizni tenis, ženske:** 1. SGP Kograd Igem Dravograd, 2. Salonit Anhovo. **Namizni tenis, moški:** 1. Ingrad Celje, 2. SGP Tehnik Škofja Loka, 3. Segráp Ljutomer. **Odbojka ženske:** 1. SGP Kograd Igem Dravograd, 2. Gradis Inženiring Ljubljana, 3. PUP in Nivo Celje. **Odbojka, moški:** 1. Salonit Anhovo, 2. Stavbar IGM Hoče, 3. SGP Kograd Igem Dravograd. **Streljanje, ženske:** 1. Segráp Ljutomer, 2. Salonit Anhovo, 3. Ljubečna Celje. **Streljanje, moški:** 1. Salonit Anhovo, 2. Segráp Ljutomer, 3. Ingrad Celje. **Šah, moški:** 1. Gradis Ljubljana, 2. Ingrad celje, 3. SGP Kograd Igem Dravograd. **Tenis, ženske:** nad 35 let: 1. Milena Vrunč, 2. Nevenka Sedej, 3. Marjana Bizjak, do 35 let: 1. Danica Špoljar, 2. Doroteja Raspotnik, 3. Romana Srebot. **Tenis, moški:** do 35 let: 1. Stelan Artnak, 2. Primož Ščurek, 3. Jernej Vožič; do 45 let: 1. Drago Cveček, 2. Toni Možic, 3. Martin Koprivc; do 55 let: 1. Dušan Gorišek, 2. Miha Hild, 3. Nuraga Omerović; nad 55 let: 1. Franc Lušenc, 2. Jernej Jeršan, 3. Franc Verbole. **Skupni vrstni red ekip:** 1. SGP Kograd Igem Dravograd, 2. Cementarna Trbovlje, 3. Salonit Anhovo, 4. Ingrad celje, 5. SGP tehnik Škofja Loka, 6. Gradis Jesenice, 7. Gradis Ljubljana, 8. Segráp Ljutomer, 9. Ljubečna Celje, 10. Blisk Montaža Murska Sobota

Veseli po uspešnih igrah je bilo na mestu. Tudi lepo in vroče vreme na Kodeljevem je naredilo svoje.

Še veliko zdravih let za organizatorja zdravega življenja zdravstvenih delavcev

Na nedavnem seminarju v Radovljici so zaupniki Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije s predsednikom Erihom Šerbcem na čelu počastili življenjski jubilej dolgoletnega predsednika aktivna za šport Branka Počkarja, V teh dneh se je srečal z Abrahamom. Zdravstveni delavci iz vse Slovenije so mu zaželeli, da bi bil še veliko let tako čil in zdrav in da bi bil še dolgo organizator športnega in zdravega življenja vseh zdravstvenih delavcev. Čestitki se pridružujemo tudi v Novi Delavski enotnosti, z mislijo, da morda ne bi bilo slabo, če bi Počkar organizacijo športnega in zdravega načina življenja razširil še na druge sindikate dejavnosti v okviru ZSSS.

T. K.

Hamoreska

"Danes sem vam skuhal odlični ričet, zraven pa imate svinjska rebrca, ki sem jih posebej spekel," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi rekla kuharica Špela, ko je na mizo postavila veliko skledo ričeta, v kateri so bila tudi lepo zapečena rebrca. "Jutri pa vam bom pripravil pasulj!"

Vsi smo se spogledali in skomignili z rameni, skladiščnik Rudi pa se je obrnil k Špeli in jo povprašal: "Špela, kaj pa si včeraj proslavljala? Je morda imel tvoj stari Abraham?"

"O kakšnem Abrahamu govoriš? Jaz nisem včeraj nič proslavljala, pač pa sem dolgo v noč študiral pokojninski zakon. Zato sem še danes malo zaspan!" je odvrnila Špela. "Zakaj misliš, da sem včeraj kaj proslavljala?"

"No, zato, ker se nam vsem skupaj zdiš še malo včerajšnja," je smeje vrtal naprej Rudi. "Špela, morda pa si malce pregloboko pogledala v kozarec, medtem ko si prebirala pokojninski zakon, ali ne?"

"Naša nova pokojninska zakonodaja je zares takšna, da bi se pošten in delaven človek ob njenem prebiranju najraje napil," je vzkliknila Špela. "Vendar pa jaz ob študiju pokojninskega zakona nisem spil niti kapljice, pač pa sem delal izračune s popolnoma čisto glavo. Človek mora sprejemati odločitve s trezno glavo!"

"Dobro, Špela, potem pa še nam prinesi malo tistega, kar danes dopoldne srkaš v kuhinji," se je zarežal Rudi. "Malo konjaka ali karkoli že imaš, bi se k temu masnemu ričetu vsem prileglo."

"Hudiča! Zakaj pa ti, Rudi, misliš, da sem jaz danes pijan!" je ježno vzkliknila Špela. "Poglej me vendar! Jaz sem popolnoma trezen! Tako bistrih misli kot danes že dolgo nisem imel!"

"Zakaj pa potem, za vraga, govoriš tako, kot da bi bila moški?" je ježno vzkliknil Rudi.

"Zato, ker tudi bom postala moški!" je še glasneje vzkliknila Špela in zacepetala z nogami. "Zdaj sem samo malce trenirala, kako bom morala govoriti, ko bom spremenila spol!"

"Kaj boš spremenila?" smo presenečeno vprašali vsi v en glas in izbuljili oči.

"Spremenila bom svoj spol! Šla bom na operacijo, na kateri me bodo spremenili v moškega!" je energično pojasnila Špela.

"Pa je to sploh mogoče?!" je presenečeno vzkliknil mizar Tone.

"Dandanes je - žal - vse mogoče! Medicina dela čudeže!" je pojasnil rezkar Vili. "Iz moških lahko delajo ženske, iz žensk lahko delajo moške, otroke pa lahko naredijo s kloniranjem celic iz tvojega nohta. Rezervne organe za ljudi pa si bodo vsak čas začeli sposojati pri prašičih."

"Špela, zakaj pa se je tebi življenje v ženski podobi tako zamerilo, da hočeš postati moški?" je zanimalo Rudija po tem, ko si je opomogel od presenečenja.

"Saj mi je bilo kot ženski kar lepo!" je pojasnila Špela. "Kot ženska sem bila prav srečna! Vendar pa življenje terja od človeka, da se nenehno prilagaja novi razmeram. Konec koncev pa si nisem jaz izmislila pokojninskega zakona oziroma sistema dodatnega pokojninskega zavarovanja!"

"Kakšno zvezo pa ima sistem dodatnega pokojninskega zavarovanja s tvojo odločitvijo o spremembi spola?" je presenečeno povprašal Rudi.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Sprememba spola

"Pa še kakšno!" je razburjeno vzkliknila Špela. "Po odločitvi Kapitaltske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja bodo imele ženske nižje dodatne pokojnine kot moški, čeprav bodo za dodatno pokojninsko zavarovanje mesečno plačevale enake premije kot moški! Mislite, da sem neumna, da bom Kapitaltski družbi poklonila svoj težko zaslužen denar. Ko bom šla v pokoj, bom spremenila spol in začela prejemanje višje, torej moško dodatno pokojnino!"

"Zakaj pa bodo imele ženske nižje dodatno pokojnino kot moški?" je presenečeno vprašal Tone.

"Zato, ker menda v povprečju dalj časa živijo," je pojasnila Špela. "Naša Kapitaltska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa ima najraje takšne zavarovance, ki hitro umrejo - to pa so menda moški. Zato moškim ponuja višje dodatne pokojnine kot ženskam!"

"Neverjetno!" je odkimal z glavo Tone. "Pa bodo razlike med moškimi in ženskimi pokojninami velike?"

"Seveda bodo velike. V najboljšem primeru bo moška dodatna pokojnina za 25 let dodatnega pokojninskega zavarovanja za 26.059 tolarjev višja od ženske dodatne pokojnine. Upokojenka, ki bo živela še 30 let po upokojitvi, bo tako prikrajšana (brez obresti seveda) za 9.381.240 tolarjev oziroma skoraj za 100.000 mark. Ker bom sama dodatno pokojninsko zavarovana samo okoli 15 let, bi, če se ne bi odločila za spremembo spola, izgubila okrogel milijonček tolarjev."

"Špela, pa se ti splača spreminjati spol za milijon tolarjev, ko pa si tako luščna punca, da te je veselje pogledati?" je dejal Vili.

"Vili, mnogi v naši tovarni so postali 'pičke' za manjši denar, da o številnih naših vrhunskih politikih in menedžerjih sploh ne govorim," je odvrnila Špela. "Zakaj bi ravno jaz morala biti moralna in poštena?"

"Špela, dobro premisli!" je pomenljivo rekel Rudi in se zraven zarežal. "Predvsem premisli, kako boš potem počela ali počel, no, tiste stvari pod kovtrom, ki so v življenju še bolj pomembne kot denar, ali ne? Bojim se, da zdravniki ženskam, ki bi rade postale moški, še ne znajo prišiti zraven tiste reči tako, da bi bila za kakšno pametno rabo!"

"Za takšno rabo, kot je tista tvoja reč, ki ti mahedra pod hlačami, bo še vedno!" je energično dejala Špela. "Ti raje pazi, da tebi ne bodo delili ženske dodatne pokojnine, če se v bodoče tista tvoja reč ne bo izkazala boljše kot na zadnji sindikalni veselici. Vesna pravi, da si bil fajhten kot sod, mehek pa kot baba!"

"Saj res, Špela!" je vzkliknil Vili. "Kje pa bodo dobili tisto reč, no saj veš, za tebe, če boš res spremenila spol? Ali jo bodo odrezali kakšnemu prašiču in jo prišili nate?"

"Ti bom jaz že dala prašiča!" je zavreščala Špela. "Če še enkrat rečeš kaj tako neokusnega, jih boš dobil z zajemalko po glavi!"

"Oprosti, ampak tega si zares ne znam predstavljati, kje bodo zate dobili, no, tisto reč ..., če bi zares rada postala moški!" je vrtal naprej Vili.

"No, če si že tako radoveden, pa ti bom odkrito povedala!" se je zresnila Špela. "Tisto reč mi bo poklonil oziroma odstopil mož!"

"Kaj? Kdo?" smo zgroženo zavreščali vsi v en glas.

"Moj mož tiste stvari ne bo več potreboval, ker bo spremenil spol. Ker verjame naši Kapitaltski družbi pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da ženske živijo dalj kot moški, se je odločil, da bo preostanek življenja preživel kot ženska!"

PRAVNI NASVETI

Piše:
Lidija Jerkič

Prerazporejanje delovnega časa

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Podobni razlogi, kot so naštetih zgoraj, predvsem pa primeri višje sile ali izjemnih okoliščin (okvare na strojih, ovire v dobavi materiala, ovire v prometu ipd.), zaradi katerih pride do zmanjšane ali povečanega obsega dela ali do prekinitve dela, pa narekujejo nepredvideno prerazporeditev delovnega časa med letom, ki jo s sklepom odredi delodajalec. Takšne prerazporeditve zaradi izjemnosti okoliščin seveda ne more vsebovati delovni koledar. V vseh primerih prerazporeditve delovnega časa se upošteva določen polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost delavca v obdobju, ki ne more biti daljše od enega leta. Kolektivna pogodba dejavnosti je to obdobje skrajšala na šest mesecev. V tem obdobju delavec ne sme zaradi prerazporeditve opraviti povprečno več kot 40 ur tedensko. Prerazporeditev delovnega časa se razlikuje od dela preko polnega delovnega časa. Pri prerazporeditvi delovnega časa delavec določeno obdobje dela več kot 40 ur na teden, določeno obdobje pa manj kot 40 ur na teden. V času, ko dela manj, izkorišča tako imenovani "doprinos". Poznan je tudi izraz ura za uro ali ure v dobro. V primeru prerazporeditve delavcu ne pripada poseben dodatek. Delo preko polnega delovnega časa na drugi strani pomeni, da delavec poleg svoje redne delovne obveznosti opravi še dodatne ure dela. Za delo preko polnega delovnega časa delavcu pripada dodatek v višini 50 odstotkov, nima pa pravice do izrabe prostih ur. Kolektivna pogodba dejavnosti predvideva tudi primer, ko bi po šestih mesecih delavec vendarle opravil povprečno več kot 40 ur na mesec. V tem primeru delavec lahko izbira, ali bo izkoristil proste ure ali pa mu mora delodajalec presežek ur obračunati kot delo preko polnega delovnega časa. Do takšnih primerov praviloma sploh ne bi smelo priti.

Nadaljevanje prihodnjic

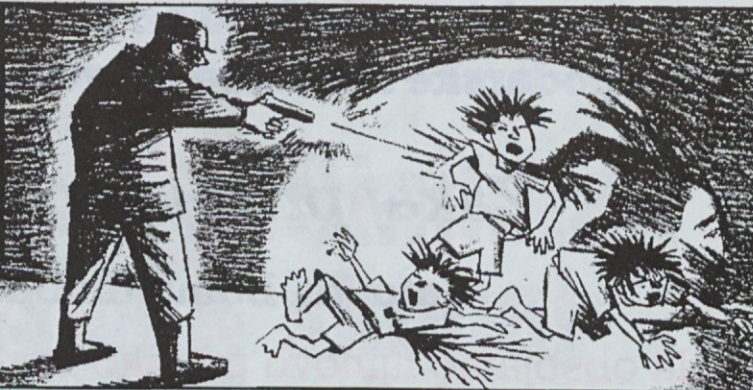
SOLIDARITY

(24.)

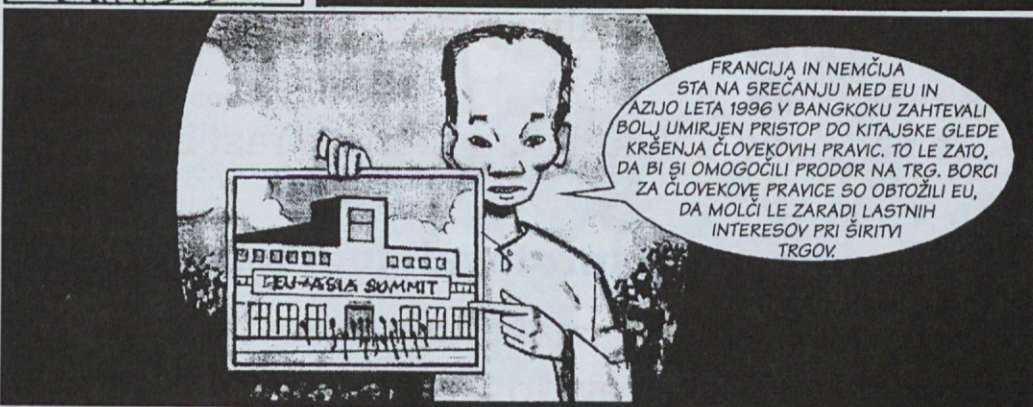

Kot kaže, se take zlorabe dogajajo vsepovsod. Z nasiljem in smrtjo grozijo novinarjem kot npr. v Argentini. V Boliviji so aprila 1998 varnostne službe postrelile demonstrante ...

V MEHIKI JE POLICIJA UBILA CELO STARKO IN OTROKE. KOLUMBIJSKA VLADA JE PREJELA ZAHTEVO MEDNARODNE ORGANIZACIJE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE, NAJ PREHENA Z MUČENJI, POSILSTVI, SPOLNIMI ZLOABAMI, IZGINOTJI IN HITRIMI POBOJI.

V JUGOVZHODNI AZIJI SPREMLJAMO, KAKO TRANSNACIONALKE DRVILJO V DRŽAVE, KOT STA KITajsKA ALI VIETNAM. TAM KAPITALIZEM UVAJAJO REŽIMI, KI NEPRESTANO KRŠIJO DELAVSKE PRAVICE.

FRANCIJA IN NEMČIJA STA NA SREČANJU MED EU IN AZIJO LETA 1996 V BANGKOKU ZAHTEVALI BOLJ UMIRJEN PRISTOP DO KITajsKE GLEDE KRŠENJA ČLOVEKOVH PRAVIC. TO LE ZATO, DA BI SI OMOGOČILI PRODOR NA TRG. BORCI ZA ČLOVEKOVE PRAVICE SO OBTOŽILI EU, DA MOLČI LE ZARADI LASTNIH INTERESOV PRI ŠIRITVI TRGOV.

DEMONSTRANTI IN AKTIVISTI SO SE PO VSEJ INDONEZIJU BOJEVALI Z VOJSKO.

ČLANICE IN ČLANI ZSSS – UDELEŽITE SE PROTESTNEGA SHODA

**14. junija 2000 ob 11.00 uri pred poslopjem
Gospodarske zbornice Slovenije na Dimičevi 13 v Ljubljani.**

Zakaj prirejamo protestni shod?

Zato, da bomo delodajalcem sporočili:

- da obsojamo njihovo politiko zavlačevanja,
- da obsojamo njihovo nepripravljenost, da bi sprejeli naše predloge za spremembe Dogovora o politiki plač za obdobje 1999–2001,
- da kršijo dogovor, ki so ga podpisali.

V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije se bomo borili za dosego naslednjih ciljev:

- da postane minimalna plača izhodiščna plača v kolektivnih pogodbah,
- da se plače uskladijo za celotno rast inflacije.

Odločno bomo nasprotovali tudi težnjam delodajalcev:

- da bi bila v novem zakonu o delovnih razmerjih ukinjena pravica delavk in delavcev do 30-minutnega plačanega odmora med delovnim časom in
- da bi novi zakon o delovnih razmerjih dajal delodajalcem proste roke pri odpuščanju delavk in delavcev.

*Za uresničitev vsega naštetega se bomo borili do konca
in pri tem uporabili vsa sredstva sindikalnega boja!*

PRIDRUŽITE SE NAM!

Mag. Dušan SEMOLIČ, predsednik ZSSS

Dušan Semolič